

Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, Καινοτομία και Οικονομία

Τόμ. 2 (2019)

Πρακτικά του 2ου Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Ελλάδα-Ευρώπη 2020: Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα, Νέες Τεχνολογίες, Καινοτομία και Οικονομία», Λαμία 28, 29, 30 Σεπτεμβρίου 2018

Η μεταλειτουργική επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση περί την Πληροφορική στην Ελλάδα

Βασίλειος Δρακόπουλος, Παναγιώτης - Βλάσιος Σιούλας

doi: [10.12681/elrie.1586](https://doi.org/10.12681/elrie.1586)

Η μεταλυκειακή επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση περί την Πληροφορική στην Ελλάδα

Δρακόπουλος Βασίλειος¹, Σιούλας Παναγιώτης – Βλάσιος²

vrakop@uth.gr, psioulas@uth.gr

¹Επικ. Καθηγητής, Παν. Θεσσαλίας, ²Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Παν. Θεσσαλίας, Ιδιωτικός Τομέας

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία επιχειρείται μία καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης της μεταλυκειακής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα στον τομέα της πληροφορικής. Στη συνέχεια γίνεται μία συνοπτική παρουσίαση των επιλογών που υφίστανται για όσους θέλουν να παρακολουθήσουν μία ειδικότητα της εν λόγω ειδικότητας και τέλος πραγματοποιείται μία συνοπτική αναφορά των αλλαγών που έχουν γίνει σε συγκεκριμένες δομές όπως στα δημόσια ιδρυτήματα επαγγελματικής κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.). Η εργασία ολοκληρώνεται με την παράθεση και τον σχολιασμό των πιο σημαντικών ερευνητικών αποτελεσμάτων που προέκυψαν μέσα από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε σπουδαστές που παρακολούθησαν μία ειδικότητα του τομέα της πληροφορικής σε ένα δημόσιο Ι.Ε.Κ.

Λέξεις κλειδιά: Πληροφορική, Επαγγελματική Εκπαίδευση, Δια Βίου Εκπαίδευση.

Abstract

This paper attempts to capture the state of post-secondary vocational education and training in Greece in the field of Information Technology. Then a summary of the choices that exist for those who want to attend a specialty of the specialty in question is made and finally a summary of the changes made to specific structures such as the public vocational training institutes. The paper concludes with the quote and commentary on the most important research results that have emerged from the research that took place in students who attended an IT specialty in a public vocational institute.

Keywords: Computer Science, Vocational Training, Life-Long Learning.

1. Εισαγωγή

Η Τεχνική Εκπαίδευση δημιουργείται, αναπτύσσεται και συνδέεται με τις εκάστοτε οικονομικές συνθήκες που επικρατούν σε οποιαδήποτε χώρα οι οποίες καθορίζουν το σχεδιασμό και το μέλλον της (Φραγκουδάκη, 1985) Η ραγδαία ανάπτυξη της Πληροφορικής και της Επιστήμης των Η/Υ καθώς και η ανάγκη για κατάρτιση και εκπαίδευση μετά το Λύκειο αποτελεί μία πραγματικότητα στην οποία οφείλουμε να στρέψουμε το ενδιαφέρον μας. Ωστόσο, αν και υπάρχει πληθώρα ερευνών που αφορούν κυρίως στην εύρεση μεθόδων για την εκμάθηση αυτών των τεχνολογιών δεν συμβαίνει το ίδιο για τον τρόπο διαμόρφωσης των συγκεκριμένων προγραμμάτων σπουδών που θα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες (Kostoglou, 2005). Σε ότι αφορά τη χώρα μας, οι ερευνητικές προσπάθειες κινούνται γύρω από τις προοπτικές των επαγγελματιών της πληροφορικής και την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη απορρόφηση των αποφοίτων των διάφορων βαθμίδων εκπαίδευσης (Κόστογλου, 2002).

Οι στόχοι της παρούσας εργασίας κινούνται σε τρεις άξονες. Ο πρώτος άξονας αφορά την καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης της μεταλυκειακής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα σε ότι αφορά τον τομέα της πληροφορικής. Πιο συγκεκριμένα, ποιες δομές προσφέρονται, τι κίνητρα δίνει η πολιτεία σε νέους ανθρώπους να παρακολουθήσουν τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών αλλά και τους στόχους που έχουν τεθεί για την αναβάθμιση των συγκεκριμένων δομών.

Ο δεύτερος άξονας έγκειται στην παρουσίαση και το σχολιασμό των προσφερόμενων ειδικοτήτων που αφορούν την πληροφορική και έχουν εφαρμοστεί στα Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.) από το 2000 μέχρι σήμερα. Οι κατευθύνσεις που κινούμαστε είναι αφενός να παρουσιαστούν οι τροποποιήσεις στα προγράμματα σπουδών που έχουν εφαρμοστεί και αφετέρου να επισημανθούν οι αλλαγές τόσο ως προς τον αριθμό όσο και την ονομασία των ειδικοτήτων καθώς και το ποιες ανάγκες οδήγησαν σε αυτό τον επανασχεδιασμό.

Ο τρίτος άξονας περιλαμβάνει το ερευνητικό κομμάτι της εργασίας. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 20 τελειόφοιτους σπουδαστές δημόσιου Ι.Ε.Κ. της ειδικότητας τεχνικός εφαρμογών πληροφορικής (πολυμέσα web developer) οι οποίοι κλήθηκαν να απαντήσουν ανώνυμα σε ένα ερωτηματολόγιο που αποτελούνταν από 30 ερωτήσεις. Οι συνιστώσες του ερωτηματολογίου ήταν ο βαθμός ικανοποίησης από το πρόγραμμα σπουδών, ο βαθμός ικανοποίησης από τις γνώσεις που αποκόμισαν, το κατά πόσο οι αρχικές φιλοδοξίες που είχαν για τη συγκεκριμένη ειδικότητα ικανοποιήθηκαν όντες πλέον τελειόφοιτοι αυτής και τέλος τι αλλαγές θα ήθελαν να γίνουν σε ότι αφορά το πρόγραμμα σπουδών έτσι ώστε να γίνει πιο ενδιαφέρον αλλά και γενικά ως προς τη φοίτηση στα δημόσια Ι.Ε.Κ.

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση

2.1. Ορισμοί

Αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση σημαίνει κάθε μορφή μαθητείας, συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και όλα τα συστήματα μαθητείας τα οποία δίνουν τη δυνατότητα απόκτησης ενός αναγνωρισμένου επαγγελματικού προσόντος (European Union, 1994). Συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση είναι η εκπαίδευση και κατάρτιση στην οποία εμπλέκεται ο κάθε εργαζόμενος στην Ευρωπαϊκή ένωση σε όλη τη διάρκεια της εργασιακής του ζωής (European Union, 1994). Ο στόχος της κατάρτισης σε σχέση με αυτόν της εργασίας είναι να δώσει την ευκαιρία σε άτομα να αποκτήσουν τις ικανότητες εκείνες που θα βοηθήσουν στην καλύτερη απόδοσή τους σε κάποια συγκεκριμένη εργασία (Buckley & Caple, 2009).

2.2. Η επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελλάδα

Η ελληνική εκπαίδευση ανέκαθεν χαρακτηριζόταν από εντονότατη ζήτηση για γενική εκπαίδευση και κατ' επέκταση για πανεπιστημιακές σπουδές σε αντίθεση με την επαγγελματική όπου το ενδιαφέρον ήταν πολύ μικρότερο. Η επαγγελματική εκπαίδευση εξακολουθεί να θεωρείται από τους νέους διέξοδος ανάγκης παρά τις συνεχείς προσπάθειες της πολιτείας να την αναδείξει σε εναλλακτική λύση ισότιμη προς τη γενική εκπαίδευση και παρά την ύπαρξη ερευνητικών στοιχείων που εμφανίζουν τους αποφοίτους της να συναντούν μικρότερες δυσκολίες στην εύρεση απασχόλησης σε σύγκριση με τους απόφοιτους της γενικής εκπαίδευσης. (Γούλας et al., 2013).

2.3. Φορείς αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης

Βάσει του άρθρου 66 του Ν. 4386/2016 που αφορά σε “Ρυθμίσεις για τα ζητήματα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης», στο Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.) προσφέρονται δύο κύκλοι σπουδών, ο δευτεροβάθμιος που ανήκει στο τυπικό σύστημα εκπαίδευσης και το μεταλυκειακό έτος – τάξη μαθητείας που αποτελεί μεταδευτεροβάθμιο κύκλο σπουδών και ανήκει στο μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Ένας ακόμα φορέας είναι οι ΕΠΑ.Σ. Μαθητείας ΟΑΕΔ όπου είναι σχολές που ανήκουν στη τυπική Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση (Ν. 3475/06). Στις σχολές αυτές διδάσκονται αποκλειστικά μαθήματα ειδικότητας, η φοίτηση διαρκεί 2 σχολικά έτη κατά τη διάρκεια των οποίων οι μαθητές παρακολουθούν θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα στην ΕΠΑ.Σ. για 21 ώρες την εβδομάδα και παράλληλα πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε εργασίες συναφείς προς την ειδικότητά τους.

Επιπροσθέτως, στους φορείς παροχής μη τυπικής εκπαίδευσης όπως ορίζονται από τον Ν. 4186/2013 συγκαταλέγονται τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), ένας θεσμός που δημιουργήθηκε το 1992 για να καλύψει την μεταλυκειακή εκπαίδευση έξω από τον χώρο των ΑΕΙ και ΤΕΙ έχοντας στόχο την παροχή επαγγελματικής κατάρτισης και διακρίνονται στα Δημόσια αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας και σε αυτά του οργανισμού απασχόλησης εργατικού δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ). Τέλος, τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.) τα οποία παρέχουν συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, γενική εκπαίδευση ενηλίκων και δια βίου συμβουλευτική.

2.4. Εξέλιξη προσφερόμενων ειδικοτήτων

Ο αριθμός των ειδικοτήτων πληροφορικής σήμερα ανέρχεται σε τέσσερις για τα Ι.Ε.Κ. του Δημοσίου και του Ο.Α.Ε.Δ. (Τεχνικός δικτύων και τηλεπικοινωνιών, Τεχνικός Η/Υ, Τεχνικός λογισμικού Η/Υ, Τεχνικός εφαρμογών πληροφορικής) και μία για τις ΕΠΑΣ.Σ (Τεχνίτες Υποστήριξης Συστημάτων Υπολογιστών).

Σε ό,τι αφορά τα Ι.Ε.Κ. οι τρέχουσες ειδικότητες διαμορφώθηκαν με το νόμο 4186/2013 ο οποίος άλλαξε τις προηγούμενες προσφερόμενες ειδικότητες που είχαν διαμορφωθεί με το νόμο 2009/1992 και αριθμούσε δεκατρείς (τεχνικός διαχείρισης συστημάτων & παροχής υπηρεσιών intranet - internet, τεχνικός δικτύων, τεχνικός δικτύων υπολογιστών, τεχνικός εφαρμογών ιατρικής πληροφορικής, τεχνικός εφαρμογών πληροφορικής, τεχνικός εφαρμογών πληροφορικής με πολυμέσα, τεχνικός εφαρμογών πληροφορικής, δικτύων & αυτοματισμού γραφείου, τεχνικός η/υ επικοινωνιών και δικτύων, τεχνικός προγραμματισμού παιχνιδιών και ψυχαγωγικών εφαρμογών, τεχνικός συστημάτων υπολογιστών, τεχνικός σχεδίασης και ανάπτυξης ιστοσελίδων, τεχνικός τεχνολογίας internet και τεχνικός τηλεπληροφορικής. Η συγχώνευση πραγματοποιήθηκε με στόχο τη δημιουργία σύγχρονων ειδικοτήτων με προγράμματα σπουδών που θα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες. Επιπροσθέτως, πολλές από τις αρχικές ειδικότητες προσφερόταν σε ελάχιστα Ι.Ε.Κ με αποτέλεσμα να είναι ουσιαστικά ανενεργές.

2.5. Ερευνητικό μέρος

Η έννοια της ικανοποίησης των φοιτητών, σπουδαστών, μαθητών έχει αναδειχθεί, στη διεθνή βιβλιογραφία, ως αξιόπιστος δείκτης για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχετίζεται άμεσα με την επαρκή ικανοποίηση των γενικών αλλά και των ειδικών των προγραμμάτων (Joo, Lim, & Kim, 2011). Σύμφωνα με τον Barnett (Barnett, 1992) η μεγιστοποίηση της ικανοποίησης των σπουδαστών αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες πιστοποίησης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών παιδείας. Οι Berry και Parasuraman (Berry & Parasuraman, 1992) υποστηρίζουν ότι η στρατηγική επιτυχία ενός οργανισμού παροχής υπηρεσιών εξαρτάται από την ικανότητα του να παρέχει όσο το δυνατόν καλύτερες υπηρεσίες. Σε ό,τι αφορά την Ευρώπη, η βελτίωση τόσο της ποιότητας όσο και της αποδοτικότητας της εκπαίδευσης αποτέλεσε βασικό στόχο των εργασιών που έλαβαν χώρα στη Λισσαβόνα (Umbach & Porter, 2002).

2.6. Η έννοια της ικανοποίησης

Στην εκπαίδευση οι οργανισμοί παράγουν υπηρεσίες οι οποίες ποικίλουν είναι αδιαχώριστες και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά σε άλλη περίπτωση (Harvey, 1995). Τα τελευταία χρόνια, για την αξιολόγηση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας των ιδρυμάτων χρησιμοποιούνται μετρήσεις που αφορούν στις στάσεις, στις αντιλήψεις και στην ικανοποίηση των φοιτητών (Hearn, 1985). Η ικανοποίηση των φοιτητών χρησιμοποιείται κατά κόρον καθώς εκφράζει το βαθμό στον οποίο το παρεχόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ανταποκρίνεται στις ανάγκες και στις προσδοκίες τους (Cook, Gilmer, & Bess, 2003). Σύμφωνα με έρευνες ικανοποιημένοι σπουδαστές έχουν καλύτερο ακαδημαϊκό προφίλ σε σύγκριση με τους λιγότερο ικανοποιημένους (Umbach & Porter, 2002). Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με έρευνες έχειδειχθεί ότι η επίδραση της ικανοποίησης στην απόδοση είναι μεγαλύτερη από την επίδραση της απόδοσης στην ικανοποίηση (Bean & Bradley, 1986; Pike, 1991).

Η προσέγγιση που προάγει την αξιολόγηση της ικανοποίησης στη συνολική εμπειρία των σπουδαστών θεωρείται πιο χρήσιμη καθώς προσφέρει μία σφαιρική εικόνα (Braskamp, Wise, & Hengstler, 1979). Οι Donald και Denison (Donald & Denison, 1996) έδειξαν ότι η συνολική ικανοποίηση των σπουδαστών σχετίζεται με την ποιότητα διδασκαλίας, την ποιότητα του εκπαιδευτικού προγράμματος, τη δυνατότητα εφαρμογής των γνώσεων που αποκτήθηκαν στο χώρο εργασίας και την ποιότητα της καθημερινότητας. Ο Hearn (Hearn, 1985) επισημάνει ότι οι κύριοι

παράγοντες που επηρεάζουν τη συνολική ικανοποίηση είναι το κατά πόσο τα μαθήματα είναι ενδιαφέροντα και ο τρόπος με τον οποίο διδάσκονται.. Τόσο οι Bean και Bradley (Bean & Bradley, 1986) όσο και οι Braskamp, Wise, & Hengstler (Braskamp et al., 1979) βρήκαν ότι η ένταξη στις δραστηριότητες του ιδρύματος, η ικανοποίηση από το πρόγραμμα σπουδών και η αντιλαμβανόμενη από τους σπουδαστές χρησιμότητα των μαθημάτων για την μελλοντική επαγγελματική ζωή είχαν σημαντική θετική σχέση με την συνολική ικανοποίηση.

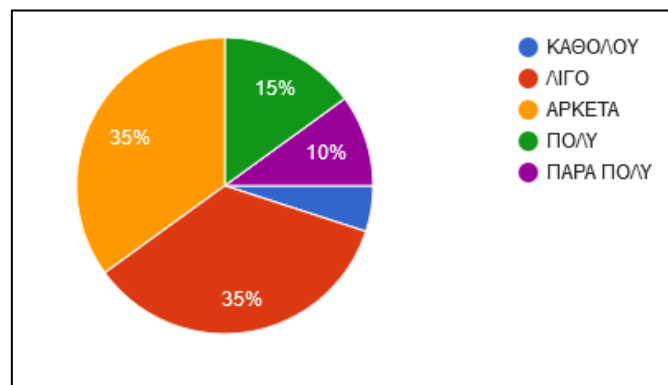
2.7. Μεθοδολογία Έρευνας

Ο στόχος της έρευνας είναι να εξετάσει το βαθμό ικανοποίησης των σπουδαστών του Δημόσιου Ι.Ε.Κ. Λαμίας της ειδικότητας Τεχνικός Εφαρμογών Πληροφορικής (πολυμέσα / web designer-developer / video games) που φοίτησαν κατά την περίοδο 2016-2018 από τις σπουδές τους. Η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε μέσω ανώνυμου ερωτηματολογίου. Συνολικά συγκεντρώθηκαν 20 ερωτηματολόγια σε σύνολο 20 σπουδαστών, συνεπώς οι ληφθείσες απαντήσεις μπορούν να θεωρηθούν ως αντιπροσωπευτικές των βασικών τάσεων και απόψεων.

Στη δημιουργία του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις της κλίμακας Likert (De Vaus, 2002) σύμφωνα με την οποία ο ερωτώμενος καλείται να δηλώσει πόσο συμφωνεί ή διαφωνεί με μια σειρά από προτάσεις, ερωτήσεις κλίμακας σπουδαιότητας όπου ο ερωτώμενος θα πρέπει να χαρακτηρίσει κάποια ιδιότητα από «με δυσαρεστεί» μέχρι «με ικανοποιεί» και απλές εναλλακτικές ερωτήσεις στις οποίες ο ερωτώμενος θα πρέπει να επιλέξει ανάμεσα σε “ναι” και “όχι”. Οι συγκεκριμένες ερωτήσεις κατηγοριοποιήθηκαν, ανάλογα με το σκοπό τον οποίο επιτελούσαν, στις ενότητες, ικανοποίηση από το πρόγραμμα σπουδών, ικανοποίηση από την ειδικότητα και το πόσο θεωρούν οι σπουδαστές ότι ασχολούνται με τις καθημερινές υποχρεώσεις τους σε επίπεδο μελέτης.

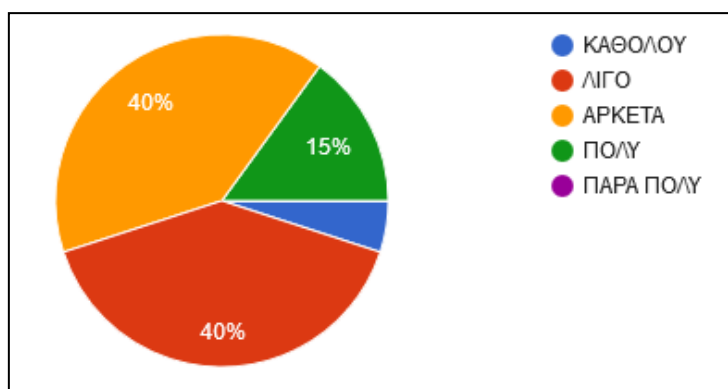
2.8. Αποτελέσματα έρευνας

Σε ότι αφορά το πρόγραμμα σπουδών το 60% έχει θετική άποψη, ενώ το 40% τηρεί αρνητική στάση ως προς αυτό (Σχήμα 1), κάτι το οποίο δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητο.

Σχήμα 1: Είστε ικανοποιημένος από την ποικιλία των μαθημάτων;

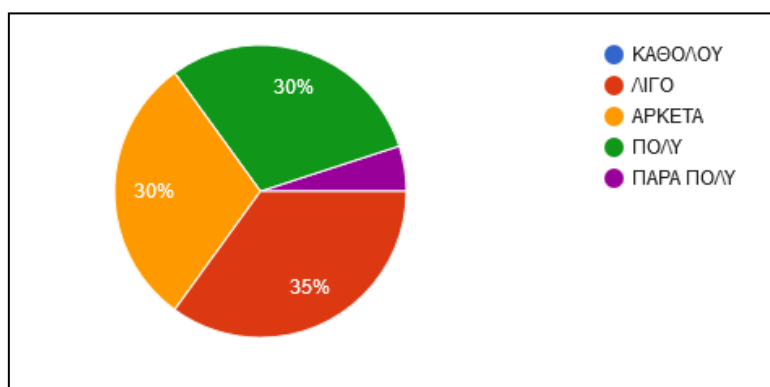
Αναλύοντας τις επιμέρους ερωτήσεις, αξιοσημείωτο αποτελεί ότι μόνο το 25% δεν είναι ικανοποιημένο από τον αριθμό των εξαμηνιαίων μαθημάτων, σε αντίθεση με την ικανοποίηση ως προς τη συνάφεια αυτών με την ειδικότητα όπου το 50% δηλώνει λίγο ή καθόλου ικανοποιημένο ενώ παράλληλα το 90% δήλωσε ότι θα επιθυμούσε την ένταξη νέων μαθημάτων. Εξίσου αρνητική άποψη εξέφρασε το 45% των ερωτηθέντων ως προς την ανταπόκριση του προγράμματος σπουδών στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας κάτι το οποίο δείχνει ότι οι σπουδαστές δεν θεωρούν ότι όσα διδάχθηκαν συμβαδίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό με τις πραγματικές επαγγελματικές ανάγκες στην αγορά εργασίας (Σχήμα 2).

Σχήμα 2: Είστε ικανοποιημένος από την ανταπόκριση του προγράμματος σπουδών στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας;

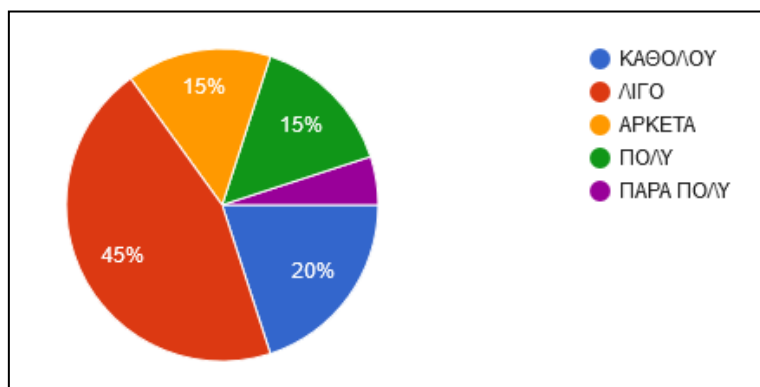
Στον αντίποδα το 85% θεωρεί ότι το απογευματινό ωράριο διευκολύνει την παρακολούθηση του προγράμματος σπουδών.

Σε ότι αφορά το βαθμό ικανοποίησης ως προς την ειδικότητα εν γένει, το 35% δήλωσε λίγο ενώ το 30% αρκετά, σε αντίθεση με το 30% που δήλωσε πολύ και με το 5% που φάνηκε πάρα πολύ ικανοποιημένο από την ειδικότητα (Σχήμα 3).

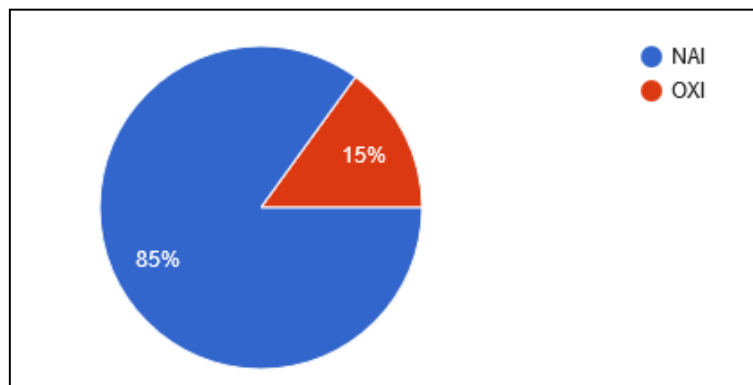
Σχήμα 3: Γενικά πόσο ικανοποιημένος είστε από τις σπουδές στην εν λόγω ειδικότητα;

Ωστόσο, δεν περνά απαρατήρητο και αποτελεί σίγουρα τροφή για σκέψη ότι το 65% των σπουδαστών είναι είτε καθόλου (20%), είτε λίγο (45%) από την προοπτική εύρεσης εργασίας μετά την αποφοίτηση (Σχήμα 4).

Σχήμα 4: Γενικά πόσο ικανοποιημένος είστε από τις προοπτικές εργασίας μετά την αποφοίτηση σας;

Σύμφωνα με τις απαντήσεις παρατηρούμε ότι οι σπουδαστές πιστεύουν ότι από την πλευρά τους ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στις υποχρεώσεις τους καθώς το 85% εξ' αυτών απάντησε στην κλίμακα αρκετά, πολύ, πάρα πολύ, εξίσου η συντριπτική πλειοψηφία η οποία ανέρχεται στο 75% δήλωσε ότι μελετά συστηματικά την ύλη. Ολοκληρώνοντας την παρουσίαση των αποτελεσμάτων είναι πολύ σημαντικό ότι 85% (17 απαντήσεις) δηλώνει ότι συνειδητά επέλεξε να σπουδάσει την συγκεκριμένη ενώ μόλις τρεις απάντησαν ότι δεν επιθυμούσαν να επιλέξουν αυτή την ειδικότητα (Σχήμα 5).

Σχήμα 5: Θέλατε να σπουδάσετε στην εν λόγω ειδικότητα;

2.8. Συμπεράσματα έρευνας

Η αξιολόγηση της κάθε εκπαιδευτικής διαδικασίας πρέπει να γίνεται μετά το πέρας της καθώς πρέπει να προσδιορίζεται η αποτελεσματικότητά της ως προς τους στόχους που έχουν θεσπιστεί (Kyriazides, 2015). Σε ότι αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση ενώ έχουν επενδυθεί τεράστια ποσά για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων καταβάλλεται αντιστρόφως ανάλογη προσπάθεια για την αξιολόγηση αυτών (Μπίνιαρης, 1995). Η εργασία όπως έχει επισημανθεί αποτελεί μία προσπάθεια μέτρησης του βαθμού ικανοποίησης συγκεκριμένης ομάδας σπουδαστών της ειδικότητας πολυμέσων του δημόσιου Ι.Ε.Κ. Λαμίας. Τα ευρήματα της έρευνας έδειξαν ότι οι σπουδαστές είναι σχετικά ικανοποιημένοι από το πρόγραμμα σπουδών, καθώς θα επιθυμούσαν την εισαγωγή νέων μαθημάτων. Ύστερα από συζητήσεις μεταξύ αυτών και ημών καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα μαθήματα θα πρέπει να στοχεύουν στην εις βάθος εκμάθηση εφαρμογών που χρησιμοποιούνται στους χώρους εργασίας καθώς με αυτό τον τρόπο οι απόφοιτοι θα καθίστανται ανταγωνιστικοί για την εύρεση μίας θέσης στην αγορά εργασίας. Ένα ακόμη συμπέρασμα που προέκυψε μέσα από συζήτηση είναι ότι ο θεσμός της πρακτικής άσκησης θα πρέπει να επεκταθεί αν καθ' όλη τη διάρκεια φοίτησης καθώς εφοδιάζει τους σπουδαστές τόσο με γνώσεις αλλά τους «βάζει» σε πραγματικές συνθήκες εργασίας.

3. Συμπεράσματα

Η θέση της μεταλυκειακής επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι αναγκαίο να βελτιωθεί στην κοινωνία και από μία άτυπη βαθμίδα που είναι τώρα να ενταχθεί πλήρως στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Επίσης, πρέπει να οριστούν τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων, όπως και να επεκταθεί ο θεσμός της μαθητείας σε όλα τα δημόσια Ι.Ε.Κ. και τα Ι.Ε.Κ. του ΟΑΕΔ καθώς θα προσφέρει στους σπουδαστές τόσο χρήματα αλλά και απόκτηση εργασιακής εμπειρίας. Από οικονομική σκοπιά, η σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας αφορά στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και την απόδοση των δημόσιων εκπαιδευτικών δαπανών (Vayanos, Meghir, Pissarides, & Vettas, 2017). Από κοινωνική σκοπιά, η σύνδεση εκπαίδευσης και απασχόλησης αφορά στην κοινωνική συνοχή και τη μείωση των

ανισοτήτων. Η σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας είναι διαχρονικά προβληματική στην Ελλάδα, ενώ οι δυσκολίες μετάβασης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας έχουν επισημανθεί στο παρελθόν (Dimitropoulos & Kindi, 2017).

Βιβλιογραφία

- Barnett, R. (1992). *Improving higher education: Total quality care*. ERIC.
- Bean, J. P., & Bradley, R. K. (1986). Untangling the satisfaction-performance relationship for college students. *The Journal of Higher Education*, 57(4), 393–412.
- Berry, L. L., & Parasuraman, A. (1992). Prescriptions for a service quality revolution in America. *Organizational Dynamics*, 20(4), 5–15.
- Braskamp, L. A., Wise, S. L., & Hengstler, D. D. (1979). Student satisfaction as a measure of departmental quality. *Journal of Educational Psychology*, 71(4), 494.
- Buckley, R., & Caple, J. (2009). *The theory and practice of training*: Kogan Page Publishers.
- Cook, T. H., Gilmer, M. J., & Bess, C. J. (2003). Beginning students' definitions of nursing: an inductive framework of professional identity. *Journal of Nursing Education*, 42(7), 311–317.
- De Vaus, D. (2002). *Analyzing social science data: 50 key problems in data analysis*: Sage.
- Dimitropoulos, A., & Kindi, V. (2017). *Accountability in Greek education. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, Country case study prepared for the 2017/8 Global Education Monitoring Report Accountability in education: Meeting our commitments*.
- Donald, J. G., & Denison, D. B. (1996). Evaluating undergraduate education: The use of broad indicators. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 21(1), 23–39.
- Harvey, L. (1995). Student satisfaction. *New Review of Academic Librarianship*, 1(1), 161–173.
- Hearn, J. C. (1985). Determinants of college students' overall evaluations of their academic programs. *Research in Higher Education*, 23(4), 413–437.
- Joo, Y. J., Lim, K. Y., & Kim, E. K. (2011). Online university students' satisfaction and persistence: Examining perceived level of presence, usefulness and ease of use as predictors in a structural model. *Computers & education*, 57(2), 1654–1664.
- Kostoglou, V. (2005). *Postgraduate programmes and specializations in ICT: the effects of enterprise characteristics on postgraduates' employment*.
- Kyriazides, D. (2015). *Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του έργου τους. Στάσεις των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Μακεδονίας και της Θράκης απέναντι στην αξιολόγηση*. Πρόγραμμα Δημόσιας Διοίκησης, Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου.
- Pike, G. R. (1991). The effects of background, coursework, and involvement on students' grades and satisfaction. *Research in Higher Education*, 32(1), 15–30.
- Umbach, P. D., & Porter, S. R. (2002). How do academic departments impact student satisfaction? Understanding the contextual effects of departments. *Research in Higher Education*, 43(2), 209–234.
- Vayanos, D., Meghir, C., Pissarides, C. A., & Vettas, N. (2017). *Πέρα από τη λιτότητα: Για μία νέα δυναμική ελληνική οικονομία*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.
- Γούλας, Χ., Ζάγκος, Χ., Κάτσης, Α., Κόκκινος, Γ., Κορδάτος, Π. Μ. Κ Παληός, Ζ, & Πανδής, Π. Φ. Ν. (2013). *Κατάρτιση, Απασχόληση, Εκπαιδευτική Πολιτική, Διερεύνηση της σύνδεσης της επαγγελματικής κατάρτισης με την απασχόληση* (Ν. Φωτόπουλος Ed.). Αθήνα: ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ.
- Κόστογλου, Β. (2002). Διερεύνηση των κύκλων σπουδών και ειδικοτήτων στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην ελληνική βασική εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση. *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, 28, 80–93.
- Μπίνιαρης, Α. (1995). *Εξέλιξη της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης-κατάρτισης. Αξιολογηση της δομής και της λειτουργίας των ινστιτούτων επαγγελματικής*. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Σχολή Επιστημών Αγωγής. Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης.
- Φραγκουδάκη, Α. (1985). *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης: Θεωρίες για την κοινωνική ανισότητα στο σχολείο*. Εκδόσεις Παπαζήση.